

17 februarie 2016

Dis nr. 45

Aviz

**la proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative
(nr. 498 din 09.12.2015)**

Direcția generală juridică a examinat proiectul de lege specificat în titlu, și în conformitate cu articolul 54 din Regulamentul Parlamentului, expune următoarele considerente.

I. Constatări generale

1. Proiectul de lege a fost înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către un grup de deputați în Parlament, fapt ce corespunde cu art. 73 din Constituție și art. 47 din Regulamentul Parlamentului.

2. Scopul proiectului de lege este majorarea sancțiunilor și stabilirea pedepselor mai aspre pentru vînatul ilegal pe teritoriul Republicii Moldova.

3. Implementarea prezentului proiect nu presupune cheltuieli financiare suplimentare din contul bugetului de stat, dar promovează un interes public general, și anume protecția fondului cinegetic al Republicii Moldova.

4. Întru unificarea terminologiei aplicate, recomandăm autorilor proiectului de lege de a corela noțiunea de vînat ilegal formulată în art.233 din Codul penal al Republicii Moldova nr. 985-XV din 18.04.2002, cu prevederile alin.(2) art.128 din Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218-XVI din 24.10.2008 și pct.35 din Regulamentul gospodăriei cinegetice, anexa nr.1 la Legea regnului animal nr. 439-XIII din 27.04.95.

5. La moment, subiect al răspunderii penale pentru încălcarea dispoziției art.233 din Codul penal al RM este persoana fizică și persoana juridică. Totodată, constatăm că persoana cu funcție de răspundere nu este subiect special de răspundere penală pentru comiterea infracțiunii de vînat ilegal, în pofida faptului că art.128 din Codul contravențional al RM prevede răspundere contravențională pentru persoanele cu funcție de răspundere, iar practica implicării persoanelor cu funcție de răspundere în acțiuni de vînat ilegal indică, că astfel de cazuri sunt tot mai frecvente, în special din cadrul organelor pentru protecția mediului.

Așadar, în temeiurile susmenționate, recomandăm autorilor includerea persoanei cu funcție de răspundere în calitate de subiect al răspunderii penale

16
pentru comiterea infracțiunii prevăzute la art.233 din Codul penal al Republicii Moldova.

II. Considerațiuni de drept

6. În proiectul de lege pentru modificarea și/sau completarea mai multor acte legislative, legile supuse modificării, se citează în text în ordine crescătoare, începând cu cel mai vechi act legislativ.

7. La art.I din proiect, autorii propun completarea art.233 din Codul penal al Republicii Moldova nr. 985-XV din 18.04.2002 cu un nou alineat (2) care stabilește pedeapsa pentru două agravante a vânatului ilegal, și anume practicarea vânatului ilegal de două sau mai multe persoane și practicarea vânatului ilegal în proporții deosebit de mari. Este de remarcat, că pedeapsa pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute la alin.(2) în varianta propusă de autori este închisoare de la 3 la 5 ani, cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 3 la 5 ani pentru persoana fizică, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 10000 la 20000 unități convenționale, cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 3 la 5 ani sau cu lichidarea persoanei juridice.

Atragem atenția, că agravanta „în proporții deosebit de mari” de la alin.(2) al art.233 din Codul Penal al Republicii Moldova, în varianta propusă de autori, ar putea genera diferite interpretări în contextul în care alin.(2) face referire la „Aceleași acțiuni săvârșite”, adică acțiuni de vânat ilegal, și nu face referire expresă la daunele cauzate în urma vânatului ilegal. Astfel, pentru a exclude eventualele confuzii și interpretări la aplicarea normei penale respective, recomandăm autorilor proiectului de lege includerea sintagmei „cu cauzarea de daune”, înaintea textului agravantei „în proporții deosebit de mari” de la lit.b) alin.(2) art.233 din Codul penal al Republicii Moldova.

Latura obiectivă a infracțiunii prevăzute de art.233 din Codul penal al Republicii Moldova se realizează prin acțiuni, ceea ce înseamnă căutarea, stârnirea, urmărirea, hăituirea, rănirea, uciderea sau capturarea animalelor și păsărilor sălbatice ce se află în starea lor de libertate naturală. Constatăm, că latura obiectivă se poate realiza atât în cazul existenței tuturor prevederilor alternative prevăzute de art.233 CP al RM, cât și în cazul realizării doar a uneia dintre ele. Totodată, constatăm că pedeapsa pentru agravanta „de două sau mai multe persoane”, în varianta propusă de autori, este pentru persoana fizică „închisoare de la 3 la 5 ani, cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 3 la 5 ani”, ceea ce nu corespunde criteriilor generale de individualizare a pedepsei.

17

Astfel, art. 75 alin.(1) din Codul penal al Republicii Moldova prevede, că „La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.”

În contextul stabilirii pedepselor penale, relevante sunt prevederile *Recomandării nr. 195 a Consiliului Europei din 1959*, care orientează spre reglementarea și implementarea sancțiunilor penale neprivative de libertate, adică a acelor sancțiuni care nu-l rup pe făptuitor de familie, de modul său de viață obișnuit și care îi permit să se autoeduce, să-și schimbe comportamentul antisocial și mentalitatea care îl determină să comită infracțiuni (amenda penală, munca în folosul comunității, suspendarea condiționată a executării pedepsei, confiscarea beneficiilor provenite din infracțiuni, probațiunea, și altele).

Astfel, întrucât încălcarea dispoziției art.233 din Codul penal al RM generează repercusiuni negative în ceea ce privește protecția și folosirea rațională a resurselor regnului animal, totuși pagubele cauzate statului în urma practicării vînatului ilegal generează efecte negative din punct de vedere economic pentru stat, fapt pentru care considerăm necesar introducerea pedepsei sub formă de amendă în calitate de pedeapsă complementară pentru încălcarea dispoziției alin.(2) art.233 Cod penal al RM, în varianta propusă de autori.

În acest context, recomandăm autorilor, pentru a nu aduce atingere independenței decizionale a instanței de judecată la individualizarea pedepsei, să prevadă aplicarea unor pedepse alternative pentru agravantele propuse de autori la art.I din proiect (alin.(2) art.233 CP al RM) reieșind din prevederile art.62 din Codul penal al Republicii Moldova, sau/și luînd în considerație circumstanțele atenuante stipulate în art.76 din Codul penal al Republicii Moldova.

8. La art.II din proiect, privind modificarea și completarea alin.(2) art.128 din Codul contravențional, autorii propun majorarea sancțiunilor pentru persoanele fizice și persoanele cu funcție de răspundere, dar și „confiscarea specială ale bunurilor utilizate la săvârșirea contravenției sau rezultate din contravenție”, argumentînd în nota informativă, că sancțiunile prevăzute atît în Codul penal cît și în Codul contravențional sunt prea blînde, iar sumele încasate din amenzi nu acoperă sumele pagubelor aduse fondului cinegetic în urma vînatului ilegal. Menționăm că, potrivit pct.73 din Regulamentul gospodăriei cinegetice, anexa nr.1 la Legea regnului animal, *sumele încasate de la vînzarea producției de vînat ilicit care a fost confiscată nu se iau în considerare la repararea pagubei*. În același context, pct.74 din Regulamentul gospodăriei cinegetice dispune că *în caz de imposibilitate a confiscării producției de vînat ilicit din cauza că aceasta a fost folosită de contravenient în scopuri personale sau s-a alterat din vina lui,*

contravenientul compensează costul ei conform celor mai înalte preturii cu amănuntul existente la momentul descoperirii acestei producții la contravenient. Mai mult decât atât, conform pct.83 lit. g) și lit. h) din Regulamentul gospodăriei cinegetice, „organizațiile și persoanele cu funcții de răspundere ale organelor de stat împuternicite să exercite controlul asupra respectării prezentului regulament au dreptul să confişte producția de vînat ilicit, articolele producției meșteșugărești confecționate din aceasta și să le transmită, conform actelor, organizațiilor de achiziționare și de comerț spre vînzare, și de asemenea să sechestreze de la cetățenii care au comis încălcarea termenelor și regulilor de vînătoare armele, alte unelte de vînătoare, mijloacele de transport dacă ele au fost folosite ca unelte de vînătoare ilicită, precum și carnetele de vînător, și să-i rețină în modul stabilit pînă la soluționarea problemei privind răspunderea contravenienților.”

Prin urmare, actualmente legislația prevede că bunurile utilizate la săvîrșirea contravenției (armele, mijloacele de transport și alte unelte folosite la vînătoare ilicită), cît și bunurile rezultate din contravenție (animalele sau păsările împușcate), se confiscă, iar sintagma discreționară de la art.II din proiect cu privire la confiscarea specială a bunurilor utilizate la săvîrșirea contravenției **sau** a celor rezultate din contravenție, creează premise pentru păstrarea de către contravenient a bunurilor utilizate la săvîrșirea contravenției.

Recomandăm autorilor substituirea conjuncției „sau” înainte de sintagma „rezultate din contravenție” de la alin.(2) art.128 Cod contravențional, art.II din proiect cu conjuncția „și”. Recomandarea respectivă este valabilă și pentru alin.(3) cu care se completează Codul contravențional, art.II din proiect.

Reieșind din angajamentul RM stipulat expres în Acordul de Asociere cu UE de a-și apropia legislația de cea a Uniunii Europene și de a o pune în aplicare în mod eficace considerăm oportun de a implementa noțiunea de confiscare a beneficiilor provenite din infracțiuni în legislația penală națională. În acest context, avînd în vedere și faptul că la 25 februarie 2014 a fost adoptată Directiva Parlamentului European și a Consiliului privind înghețarea și confiscarea beneficiilor provenite din săvîrșirea de infracțiuni în Uniunea Europeană, care a fost deja pusă în aplicare în așa țări, ca România, Italia, Marea Britanie, Irlanda și altele, recomandăm autorilor să includă „confiscarea specială a bunurilor utilizate la vînătoare ilicită cît și a celor rezultate din vînatul ilegal” și în dispoziția art.233 din Codul penal al RM, pentru a exclude eventuale interpretări, că confiscarea bunurilor ar fi posibilă doar în cazul încălcării dispoziției art.128 al Codului contravențional al RM.

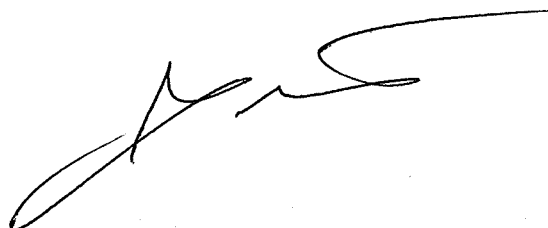
9. La pct.2 art.III din proiect, privind modificarea anexei nr.6 din Legea regnului animal nr. 439-XIII din 27.04.95, cifra „10350*” cu care se substituie cifra „350*”, care constituie taxa în unități convenționale încasată în calitate de pagubă pentru un cerb lopătar, urmează a fi substituită cu cifra „1350*”.

10. Nota informativă a prezentului proiect de lege nu corespunde cerințelor art.20 din Legea privind actele legislative nr.780-XV din 27.12.2001.

Totodată, proiectul de lege dat urmează a fi supus avizării și consultării publice obligatorii, conform cerințelor art.21 din Legea nr.780/2001.

11. Deși formal, inițiativa legislativă corespunde rigorilor procedurale stabilite de lege, totuși obiectul reglementării prezentului proiect, ține de politica sancționării pecuniare exercitată de stat ca măsură de constrângere statală, atribuție ce-i revine de drept Ministerului Justiției. În acest context, considerăm necesar consultarea prealabilă a poziției Ministerului Justiției, pentru promovarea inițiativei legislative în ședință plenară a Parlamentului.

În concluzie, menționăm că textul proiectului de lege, urmează a fi redactat, luându-se în considerare propunerile, precum și obiecțiile formulate în prezentul aviz, atât din punct de vedere conceptual, cât și redacțional.

Ion CREANGĂ
Șef Direcție